



**ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ  
ΑΘΗΝΑ, 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017**

**ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ: Η ΦΥΣΗ ΔΕΝ ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ, ΑΠΛΑ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ**

Σχεδόν κάθε φθινόπωρο οι δρόμοι των περισσότερων πόλεων μας μετατρέπονται σε ποτάμια με τις πρώτες νεροποντές. Δυστυχώς φέτος, εν έτει 2017, οι αναμενόμενες υλικές ζημιές συνοδεύτηκαν από το θάνατο πολλών συνανθρώπων μας στη Δυτική Αττική. Ενδεχομένως οι συνθήκες να ήταν οι χειρότερες δυνατές (κορεσμός εδάφους από συνεχείς βροχοπτώσεις προηγούμενων ημερών, μεγάλη ποσότητα και ένταση υετού, πιθανώς μη συντηρημένα δίκτυα ομβρίων), ωστόσο η εικόνα ολικής καταστροφής όπως μας μεταδόθηκε από τα Μέσα δεν μπορεί να δικαιολογηθεί.

Είναι απολύτως απαραίτητο να αναθεωρήσουμε πολλές καταστρεπτικές πρακτικές και κοντόθωρες παρεμβάσεις που προκάλεσαν και ενδέχεται να προκαλέσουν περισσότερες καταστροφές. Η χαρακτηριστικότερη αυτών αφορά στην πεπαλαιωμένη αντίληψη πως το νερό που πέφτει στην στεριά πρέπει το ταχύτερο δυνατόν να βρει το δρόμο του προς τη θάλασσα, την λίμνη ή το φράγμα. Αυτή η αντίληψη αρχικώς αφορούσε κυρίως σε υγειονομικά ζητήματα και δευτερευόντως σε αντιπλημμυρικά. Η σύγχρονη αντίληψη, όμως, αναγνωρίζει πως ο χρόνος που προσφέρει η διαδρομή του νερού μέσω των ποταμών και των ρεμάτων, μέχρι τον τελικό αποδέκτη του, όπως και το πλάτος που διατίθεται στην κοίτη και την παρόχθια ζώνη, είναι οι κρίσιμότεροι παράγοντες στην αντιπλημμυρική προστασία και στην επαναφόρτιση των υπόγειων υδροφορέων.

Η Μάνδρα είναι χτισμένη σε συμβολή χειμάρρων, ανατολικά του όρους Πατέρας, και για αυτό τον λόγο έχει σημανθεί ως τρωτή σε πλημμύρες στα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας που φέτος εκπόνησε το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ είχαν προηγηθεί το 2012 προ-Σχέδια Διαχείρισης Πλημμυρών. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας είναι υποχρεωτικά για κάθε χώρα – μέλος της ΕΕ σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ. Όπως αποδεικνύεται όμως, έστω και με μια καθυστέρηση 5-10 χρόνων, η εκπόνηση σχεδίων δεν μας προστατεύει από μόνη της. Τα σχέδια αυτά πρέπει αφενός να ελέγχονται για την πληρότητά τους και αφετέρου να εφαρμόζονται.

Εύλογα θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί, γιατί δεν προχωρούν τα Σχέδια στην χώρα μας;

Αυτά τα – έστω και καθυστερημένα – Σχέδια στηρίζονται σε δεδομένα παρακολούθησης που συγκεντρώνονται συνήθως από φορείς του ευρύτερου δημοσίου και τα οποία δεδομένα είναι εξαιρετικά λίγα, αποσπασματικά χρονικά, και όταν αυτά συγκεντρώνονται, έχουν δυσανάλογα υψηλό κόστος, με αποτέλεσμα να μην αντέχει το Κράτος να τα λαμβάνει σε τακτικά χρονικά διαστήματα, όπως θα έπρεπε. Ενδεικτικά, το κόστος παρακολούθησης της οικολογικής ποιότητας του νερού ανά μονάδα, κοστίζει ακόμη στην χρεωκοπημένη Ελλάδα ποσό υπερδιπλάσιο από ότι στην Κύπρο.

Ο δεύτερος λόγος που μένουν αχρησιμοποίητα τέτοια σχέδια, αφορούν στο γεγονός πως η Δημόσια Διοίκηση δεν βρίσκεται σε θέση να αξιολογήσει ορθολογικά την κρίσιμότητά τους και να τα ιεραρχήσει. Ειδικά σε ότι αφορά στους υδάτινους πόρους και στις πλημμύρες στη χώρα μας, οι προτεραιότητες της Δημόσιας Διοίκησης αφορούν στην απορροφητικότητα των κύρια κατασκευαστικών έργων και των σχετικών

κονδυλίων, παρά στις ανάγκες των πολιτών. Η αιτία για αυτή την κατάσταση αφορά γενικά στην υποστελέχωση των υπηρεσιών και ειδικά, στην έλλειψη ποικιλίας ειδικοτήτων. Ειδικότερα, το νυν Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το πρώην Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., στελεχώνεται σχεδόν αποκλειστικά, ακόμη με ειδικότητες πολυτεχνικών σχολών, γεγονός ανακόλουθο με την διεπιστημονική προσέγγιση που εφαρμόζεται διεθνώς στην σύγχρονη, ευέλικτη Δημόσια Διοίκηση.

Ακόμα και έτσι όμως, τα σχέδια αυτά με τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν σε «διορθώσεις» καταστροφικών ανθρώπινων παρεμβάσεων, που δεν σεβάστηκαν το φυσικό περιβάλλον. Το σύνολο των ρεμάτων της Αττικής και της Θεσσαλονίκης, πλην ελάχιστων εξαιρέσεων, έχουν «μπαζωθεί» ή υπογειοποιηθεί για να εξυπηρετηθούν οι οικιστικές και μεταφορικές ανάγκες των πολιτών, ενώ για τον ίδιο λόγο εκτάσεις είχαν προηγουμένως αποψιλωθεί, καεί. Η αυθαίρετη, ή μη, και ανεξέλεγκτη δόμηση των προηγούμενων δεκαετιών πάνω ή κοντά σε κοίτες ποταμών υπό την ανοχή ή/ και την ανικανότητα της Δημόσιας Διοίκησης αποδεικνύεται σήμερα θανάσιμο σφάλμα.

Δεν πρέπει επίσης να παραγνωρίζουμε το γεγονός ότι η ένταση και η συχνότητα των ακραίων καιρικών φαινομένων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, απόρροια πιθανόν της Κλιματικής Αλλαγής. Με αυτό το δεδομένο είναι επιτακτική η ανάγκη να γίνουν μία σειρά από απαραίτητα βήματα για να μειώσουμε τις πιθανότητες να επαναληφθεί η τραγωδία των περασμένων ημερών:

- Να προχωρήσει η υλοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης Πλημμύρων, με έμφαση στην πρόληψη, στις σύγχρονες πρακτικές και λαμβάνοντας υπόψη και τις Περιβαλλοντικές συνθήκες που διαμορφώνονται πλέον με την Κλιματική αλλαγή
- Να βελτιωθεί το Πρόγραμμα Παρακολούθησης και Συλλογής Δεδομένων ώστε να υπάρχει ενημέρωση και συνεχής ροή δεδομένων
- Να στελεχωθούν τα αρμόδια τμήματα της Δημόσιας Διοίκησης όπως η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του ΥΠΕΝ, με στελέχη κατάλληλα εκπαιδευμένα και Επιστήμονες διάφορων ειδικοτήτων που θα εξασφαλίσουν την διεπιστημονική προσέγγιση των ζητημάτων
- Να αξιοποιούνται τα σχέδια και οι επιστημονικές μελέτες που πληρώνουν οι πολίτες.
- Να δοθεί έμφαση στην αποκατάσταση/αναδάσωση/αντιπλημμυρική προστασία σε καμένες δασικές εκτάσεις, να αλλάξουν οι αγροτικές καλλιεργητικές μέθοδοι που συντελούν στην εμφάνιση των χειμάρων λάσπης, να λαμβάνουν μέτρα οι εργολάβοι κατασκευαστικών έργων ώστε οι πρώτες ύλες να μην ξεφεύγουν από τα εργοτάξια κάθε φορά που βρέχει, να ληφθούν μέτρα αποσυμφόρησης των αστικών αγωγών ομβρίων υδάτων τουλάχιστον κατά τις πρώτες κρίσιμες 6-12 ώρες μετά από κάθε βροχόπτωση, οι πολεοδομικές άδειες και οι κανόνες δόμησης να λαμβάνουν υπόψη τους τα χαμηλότερα σημεία και τις αποχετευτικές δυνατότητες της περιοχής.
- Να εξεταστεί το ενδεχόμενο επαναφοράς κομβικών ρεμάτων στην πρότερη κατάσταση, με σκοπό τη διευκόλυνση της φυσικής ροής των όμβριων υδάτων σε ανάλογες περιπτώσεις.

#### ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

#### **ΕΠΠΕ (Ένωση Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων Ελλάδας)**

Η Ένωση Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων Ελλάδας (Ε.Π.Π.Ε.) αποτελεί επιστημονικό σωματείο πανελλαδικής έκτασης των Πτυχιούχων Περιβαλλοντολόγων. Ιδρύθηκε το 1995 από απόφοιτους του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Μεταξύ άλλων, σκοποί του σωματείου είναι α) η ανάληψη πρωτοβουλιών και η συμμετοχή σε κάθε προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας και β) η διαρκής επιμόρφωση και βελτίωση της επιστημονικής κατάρτισης των μελών του και η διάδοση και προαγωγή της περιβαλλοντικής επιστήμης στην χώρα μας. Σύμφωνα με το ΠΔ 405/1995 (ΦΕΚ 227/Τ/Α/6.11.1995), άρθρο 1, ως περιβαλλοντολόγος χαρακτηρίζεται μόνο ο απόφοιτος του Τμήματος «Περιβάλλοντος» του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Περισσότερες Πληροφορίες: [www.eppe.gr](http://www.eppe.gr), e-mail: [grammateia@eppe.gr](mailto:grammateia@eppe.gr), τηλ: 6945163305